

De geschiedenis van carnaval

Waarom is 11 het carnavalsgetal?

In de tijd van Napoleon waren alle wetten over gekkigheid ondergebracht in 11 artikelen. Maar dat bewijst dat ook in Frankrijk het getal 11 als gekkengetal bestond. Graaf Adolf Van der Marck uit Kleef organiseerde op 11 november 1381 een samenkomst van 36 edelen. De koning koos 10 raadsleden en zo ontstond er een eerste raad van 11. Maar we weten niet zeker of daarom ook op de 11de van de 11de de opening van het carnavals- seizoen wordt gevierd. De 11de van de 11de was op de kerkelijke kalender om drie redenen een belangrijke datum 1: Als feestdag vanwege St. Maarten, 2: Als dag voor het begin van de Driekoningenvasten. 3: 11 november gold vroeger als de dag waarop de huur en de rechtszaken afgehandeld konden worden; kortom als de dag waarop het zakelijke jaar eindigde. 11 november noemen we ook wel Clene Vastelaovend

Geschiedenis van het carnaval.

In veel landen komt eenmaal per jaar de „carnavalsgeest“ boven. De festiviteiten duren gewoonlijk van de zaterdag tot de dinsdag voor Aswoensdag, de eerste dag van de Grote Vasten. In de Verenigde Staten is de populairste carnavalsviering die van New Orléans, die bekendstaat als Mardi Gras (Frans voor „Vette Dinsdag“, aangezien volgens het gebruik al het vet in huis werd opgemaakt voordat de Grote Vasten begon). Carnaval is ook een traditionele viering in veel Europese en Zuid-Amerikaanse steden: Parijs, Nice, Rome, Venetië, München, Rio de Janeiro, Buenos Aires, om er maar een paar te noemen.

Oorsprong: De meningen over de oorsprong van het carnaval zijn verdeeld. Menig historicus en volkskundige is van oordeel dat het feest niet voor 1000 na Christus is ontstaan en wortels heeft in het christendom. De overeenkomsten met zeer oude voorchristelijke feesten schrijven zij toe aan het toeval: het is immers vanzelfsprekend dat mensen vroeger feestten bij de overgang van de seizoenen. Van enige cultuuroverdracht zijn zij niet overtuigd. Andere wetenschappers geloven dan weer niet in de wonderlijke herhaling van dezelfde kernelementen. Zij gaan ervan uit dat carnaval uit archetypische oerdenkbeelden gegroeid is.

Kern: Zoals elke traditie ontwikkelde carnaval zich tot een ritueel, wat tot gevolg had dat de betekenis van de oorspronkelijke gebruiken verloren gingen. Bovendien ontleenden verschillende feesten en hun respectievelijke gebruiken elementen van elkaar zodat het na verloop van tijd onduidelijk werd welk gebruik bij welke datum hoorde.

Ook het christendom droeg zijn steentje bij, aangezien het de carnavalsgebruiken christianiseerde. De Kerk deed haar uiterste best om de heidense restanten van het carnaval met synodes en concilies te elimineren, maar de dreigementen en verboden hadden zo weinig effect op het gelovig volk dat ze subtielere middelen moesten aanwenden. Paus Gregorius de Grote liet de vasten ingaan op Aswoensdag. Het hele carnavalsgebeuren werd ervoor geplaatst, zodat er toch een duidelijke scheiding ontstond tussen het heidense en het christelijke.

Het woord 'carnaval': In de middeleeuwen kwamen in het westen de termen 'carne levam' (vlees opheffen) en 'carne vale' (vlees vaarwel) voor. De Franse folklorist Varagnas acht het onwaarschijnlijk dat het woord 'carnaval' afgeleid zou zijn van 'carne vale' omdat de Europese plattelandsbevolking tot laat in de middeleeuwen zelden vlees at. Andere geleerden suggereren het begrip 'carrus navalis', dat naar de scheepswagen (waarop narren het einde van de winter vierden) verwijst die in de optochten voorkwam. Zekerheid is er echter niet.